

ČESKÝ JAZYK IX. A

Vyučující: **Mgr. Marie Janíková**

PLÁN DOMÁCÍ VÝUKY OD 15. 6. DO 19. 6. 2020

POKYNY PRO DISTANČNÍ VÝUKU:

1. Sledujte **ČT edu, tisíce videí pro chytrou zábavu i vědu**: <https://edu.ceskatelevize.cz/>.
2. Pro výuku používejte vaše učebnice: **Hravá čeština 9, Čítanka 9, pracovní sešit Přijímačky v pohodě 9** – pracovní sešit obsahuje online klíč se správnými odpověďmi se specifickým kódem, který naleznete, jak je vám dobře známo, na zadní straně PS.
3. Český jazyk a literaturu můžete procvičovat, pokud máte tuto možnost, také na **webových stránkách**:
 - www.nechybujite.cz – doporučuje MŠMT, obsahuje vysvětlení veškeré gramatiky včetně skladby, poradí s pravopisem, s významem cizích slov, opraví jakýkoliv vložený text atd.
 - www.dumy.cz – obsahuje vysvětlení jakéhokoliv učiva v aplikacích Word, nebo PowerPoint, např. Václav Havel, Semafor aj., do kolonky pod názvem Vzdělávání zadejte Základní vzdělávání pro druhý stupeň – Český jazyk a literatura
 - <https://prijimacky.ceremat.cz/>
 - www.kaminet.cz – zaměřuje se na mluvnici a literaturu
 - www.kamizdat.wz.cz – zaměřuje se na sloh, ale i dramaturgii
 - www.pravopisne.cz, www.umimecesky.cz atd.
4. **Porozumění textu** dosáhnete zejména **četbou knih**.
5. Doporučuji Vám **přečíst úryvky z Čítanky 9** od těchto literátů (plán do konce školního roku, nikoliv jen na příští týden):
Václav Hrabě, Jiří Žáček, Michal Viewegh, Iva Pekárková, Lion Feuchtwanger, Anna Franková, Ladislav Mňačko, Antoine de Saint-Exupéry, Ernest Hemingway, Jerome David Salinger, John Lennon, George Bernard Shaw, Betty MacDonaldová, Agatha Christie, Ray Bradbury, Stanislaw Lem, Robert Fulghum aj.
6. Kontaktovat mě můžete prostřednictvím elektronické žákovské knížky (aplikace Škola online), nebo e-mailem na adrese: janikova@9zszlin.cz.
7. V žádném případě nezhálejte, český jazyk Vás bude provázet celým životem.

Mgr. Marie Janíková

MLUVNICE, SLOH, LITERATURA

PRACOVNÍ LIST

1) Doplně interpunkci do textu (čárky ve větách jednoduchých i souvětích):

O alelidech

Alelidé to je takový zvláštní druh lidí kteří ke všemu s čím se setkají mají nějaké „ale“ nějakou svou výhradu. Jejich řeč není „ano ano“ ani „ne ne“ nýbrž „ano, ale“ nebo „ne, ale“. Kdybyste jim řekli že dvakrát dvě jsou čtyři odpoví vám na to pohotově a s jakousi převahou: „Ano ale dvakrát tři pane je šest.“ Načež od vás odejdou s uspokojením že se nedali a že to vaše tvrzení uvedli jak se říká na správnou míru. Kdybyste si oddychli že už se chválabohu trochu dluží den namítnou něco na způsob: „Ano ale tím se jistě hospodářská mizérie nezlepší.“ A tak dále. Jak známo z mluvnice „ale“ je spojka odporovací. Alelidé nic nevyvracejí ani nepopírají nýbrž jenom odporují kladou všemu jakýsi odpor. Nepopírají že dvakrát dvě jsou čtyři; dají jenom najevo že na tom tak mnoho nezáleží že si tu čtyřku můžete dát za klobouk a že jsou na světě důležitější fakta například to že dvakrát tři je šest. Kdybyste před nimi vytáhli z vody tonoucí dítě neřeknou vám že jste to neměl dělat; spíš se vyjádří asi v ten smysl že vaše jednání bylo sice správné ale že na lodi Principessa Mafalda utonulo tři sta nebo kolik osob a ty že z vody nikdo nevytáhl. Můžete pomoci chudému ale tím se ještě holenku nerozřeší sociální problém. Zkrátka nemůžete udělat nic ani vyslovit nic aby se na to nedalo pověsit nějaké „ale“. Od toho tu jsou alelidé; oni vždycky mají víc rozumu vždycky si vzpomenou na něco co není obsaženo a splněno v dané situaci a co tedy lze káravě vytknout jako nedostatek neúplnost a špatné řešení.

(Karel Čapek, *Od člověka k člověku*)

2) Odpověz na otázky:

1. O který **publicistický útvar** jde?
2. Vyhledej ve větném celku začínajícím slovy Kdybyste před nimi... **nepřímou řeč** a převed' ji na **přímou řeč**.
3. Kterým výrazem můžeš vyjádřit **rčení dát si za klobouk** z textu?
 - a) Schovej si na horší časy.
 - b) Není ti to nic platné.
 - c) Jdi to hledat jinač.
4. Kterou **dvojici slov** nemůžeš v ukázce vzájemně zaměnit, protože by se změnil význam textu?

- a) kladou – snášejí
- b) odejdou – vzdálí se
- c) vytáhli – zachránili
- d) nezáleží – nesejde

5. Které z následujících **tvrzení** vyplývá z textu?

- a) Alelidé se se všemi nesnášejí.
- b) Alelidé se všemu podivují.
- c) Alelidé mají ke všemu připomínky.
- d) Alelidé všechno zesměšňují.

3) Karel Čapek, autor výše uvedené ukázky, psal mimo jiné **sci-fi** neboli **science fiction** [sajns fikšn] neboli **vědecko-fantastickou literaturu**, např. drama **R.U.R.** (Rossum 's Universal Robots).

Tato literatura popisuje neexistující, avšak hypoteticky možné technické vynálezy, nové světy nebo bytosti z jiných planet; děj je často zasazen do minulosti, budoucnosti nebo do vesmíru; využívá poznatků nejmodernější vědy a techniky; za zakladatele žánru je považován Francouz **Jules Verne** [žil vern], autor mnoha románů, např. **Dvacet tisíc mil pod mořem**.

4) Americký spisovatel Ray Bradbury [rej bredbury], představitel **science fiction 2. poloviny 20. století** a autor románu **451 stupňů Fahrenheita**, je uveden v Čítance 9 na s. 176-182. Povídka pod názvem **Vítr** pochází z povídkového souboru **Kaleidoskop**. Příjemnou zábavu při čtení této ukázky!

A nezapomeňte na známý frazeologismus: Strach má velké oči.
